

Tio dikter

DORTA JAGIĆ
Tio dikter

Översättning från kroatiska till svenska av Djordje Zarkovic.

Umeå, 2020

VERSOPOLIS

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Urval av Erik Jonsson, i samråd med översättaren, för det europeiska samarbetsprojektet Versopolis
– www.versopolis.com.

Detta häfte är ej till försäljning utan distribueras enbart genom Littfest – Umeå internationella litteraturfestival,
samt inom projektet Versopolis.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only
of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information
contained therein.

© Dorta Jagić

FORMGIVNING Johan Hammarström
TRYCKNING tryckning.nu | h:ström – Text & Kultur AB, Umeå, 2020.

ISBN 978-91-519-4587-3

DORTA JAGIĆ

Kroatiska Dorta Jagić (född 1974) debuterade som poet 1999 och har sedan dess utgivit sex diktsamlingar och fyra novellsamlingar.

Sammanlagt är hon översatt till 15 språk och uppmärksammad med utmärkelser som Balkan Grand Prize for Poetry samt polska Poet of Freedom Award.

TIJELO JE KAMEN KOJI SE SELI

ponekad, tijelo bi htjelo napustiti svoje crno leglo.
ipak, od rodne kuće do dalekih mora i planina
svi ga čavli i laticice udaraju, sve boli,
jer pada na dno. jer je smrtno.
među kamenjem,
nema tako teškog kamena kao što je
čovjekovo tijelo. corpus delicti.
i tako drobljivog, na ubod granica nježnog.
corpus delicate.
tijelo je dragi kamen pun krvi
koji je najteže dići
kad umre.
Tijelo je kamen koji se najlakše digno,
preseli se sa svoga dna gore,
čak poleti u nebo
kad mu nečiji čekani VOLIM TE
probije u duh, napuše ga i upali
da sja kao fontana u Barceloni.

BODY IS A MIGRATING STONE

there are times when body desires to abandon its dark litter,
but from its birth house to the distant seas and mountains
all nails and petals hit at it, everything hurts, hurts
as it falls towards the bottom. because it is mortal.
among the stones
there is no stone as heavy as
the human body. corpus delicti.
and so friable when jabbed by the boundaries of tenderness.
corpus delicate.
body is a gemstone brimming with blood
and it is the heaviest to lift up once it dies.
body is a stone which ascends the easiest
migrates from its bottom upwards,
even flies into the sky
like corpus christi
when someone's much awaited I LOVE YOU
pierces into its spirit,
inflates it and illuminates it
to gleam like a fountain in Barcelona.

Translated from Croatian by Miloš Đudević and Damir Šodan

KROPPEN ÄR EN STEN SOM FLYTTAR

ibland vill kroppen lämna sitt svarta näste.
och ändå, från familjehemmet till de fjärran haven och bergen
slår den emot alla spikar och kronblad, allt gör ont,
för den faller till botten. för den är dödlig.
bland alla stenar
finns det ingen sten som är så tung
som människokroppen. corpus delicti.
och så bräcklig, ömtålig när gränserna blir stungna.
corpus delicate.
kroppen är en ädelsten full av blod
som är svårast att lyfta
när den dör.
kroppen är den sten som har lättast att resa sig,
den flyttar sig från sin botten och stiger,
flyger rentav upp i himlen
när någons emotsedda JAG ÄLSKAR DIG
tränger in i själen, blåser upp den och tänder den
så att den lyser som en fontän i Barcelona.

ŠKORPIONSKE SOBE

osim mirisa naftalina
i atmosfere polarne noći
soba okorjele agorafobičarke
ima karakteristično
lice pijavice i tvrdi crni oklop.
to je hitinska uniforma škorpiona,
u kojoj ujutro poljubi
svoju žrtvu i zatvori vrata
kao da ubode repom.
šapne joj «nemoj nigdje ići,
daj ostani doma»
pa skuha gustu kavu od žuči,
bez jezika i crijeva
mazno tepajući.
znanstvenici ateisti
kladili bi se u svim crkvama
u sto viteških oklopa
i gromova
da bi takva otrovna soba
jedina preživjela hidrogensku bombu
i skitala pustim svijetom
sretna, naseljena
samo žoharima
iz naših umobolnica

HARD SCORPION ROOMS

apart from the smell of mothball
and the atmosphere of polar night
the room of a hardened agoraphobic
has a characteristic
face of a leech and a hard black carapace.
This is the chitin uniform of the scorpion,
in which in the morning it kisses
its victim and closes the door
as if stinging with its tail.

Whispers to her every day
“don't go at work, don't go anywhere,
do stay home!”
and makes thick coffee of bile
without tongue and guts
soothing with a purr.

Scholarly atheists would bet in all churches
in a hundred knightly suits of armour
and thunderbolts
that such a venomous room
alone would survive an H bomb
and tramp the empty world
happy, inhabited
with only roaches
from our mental institutions.

Translated by Miloš Đudević and Damir Šodan

SKORPIONRUMMEN

förutom malmedelslukten
och polarnattsstämningen
har den inbitna agorafobikerns rum
en blodigels karaktäristiska ansikte
och ett hårt svart skal.
det är skorpionens kitinuniform,
där hon pussar sitt offer
på morgonen och stänger dörren
som om hon stack till med stjärten.
hon viskar »gå ingenstans,
du kan väl stanna hemma«
varpå hon kokar tjockt kaffe av galla,
utan tunga och tarmar,
och jollrar smeksamt.
de ateistiska vetenskapsmännen
skulle kunna slå vad om
hundra riddarrustningar och blixtar
i alla kyrkor
att bara ett så giftigt rum
skulle överleva en vätebomb
och sedan lyckligt ströva omkring i en öde
värld, enbart befolkat
av kackerlackor
från våra mentalsjukhus.

PORTRET CRNOG PJESNIKA S PSOM

Njegovo je lice smeđa, lijepo zarasla brazgotina
a tijelo mu se uvija oko dalekih gradova
kao čeznutljiv bršljan
čiji korijen plave i začarane žene žele dotaknuti
zatrovanim noktom,
zarežati ili rasuti u prah.
On bježi, on ne spava,
piše o ljubavi, kiši, revolucijama
postavljen otprilike
kao dežurni sat na željezničkom kolodvoru
Atlantide.

U lučkoj krčmi negdje na francuskome jugu
slučajno sam opazila da mu s
jezika na pločnik kaplje bikova krv.
Zato sam prozvala Hemingway,
ali mogla sam ga nazvati i
Snjegovi Kilimandžara.

On nije tvar iz ovog vremena
i kad sjedi u mostarskoj kavani
posut brašnom čekanja,
njegovu su prsti izdužuju u kneževske ključeve
a leđa zarastaju u polje tulipana
s kojih kaplje
na voljenoga psa i mlake krevete
nektar kalvadosa
iz anarhističkih samostana.

A PORTRAY OF THE BLACK POET WITH A DOG

His face is brown, well healed scar
and his body wraps around far away cities
like a yearning ivy
blue and enchanted women wish to touch its root
with a poisonous nail,
to cut it or turn it to dust.
He runs, he doesn't sleep,
he writes about love, and rain, and revolutions
virtually fixed
like a timetable clock on the railway station
in Atlantis.

In a harbor tavern somewhere in the South of France
I noticed by chance bull's blood
dripping from his tongue on the pavement.
And I called him Hemingway,
but I could named him
The Snows of Kilimanjaro.

His substance isn't from our time
and when he sits in a cafe in Mostar
covered with a floury waiting,
his fingers lengthen and turn into dukes' keys
and his back grows into a field of tulips
calvados nectar
made in anarchistic monasteries
drips from his back
on beloved dog and tepid beds.

Translated by Miloš Đuđević and Damir Šodan

PORTRÄTT AV SVART POET MED HUND

Hans ansikte är ett brunt, fint läkt ärr
och hans kropp slingrar sig runt fjärran städer
som en trånande murgröna
vars rot blonda och bedårade kvinnor vill nudda
med en förgiftad nagel,
skära i eller upplösa till stoft.
Han flyr, han sover inte,
han skriver om kärlek, regn, revolutioner
och sitter där uppe ungefär
som huvudklockan på järnvägsstationen
i Atlantis.

På en hamnsylta någonstans i södra Frankrike
råkade jag se att det droppade tjurblod
från hans tunga ner på trottoaren.
Därför ropade jag Hemingway,
men jag kunde lika väl ha kallat honom
Snön på Kilimanjaro.

Han är inte en företeelse från den här tiden
och när han sitter på krogen i Mostar
pudrad av väntandets mjöl
växer fingrarna ut till furstliga nycklar
och ryggen täcks av en äng tulpaner
från vilka det droppar
calvadosnektar
från anarkistiska kloster
på en älskad hund och i de halvvarma sängarna.

SMRT U MILANU

Neki ljudi su zlokobno lijepi
kao glas Marlona Branda,
kao aristokratske umobolnice,
kao noćna bukova šuma,
srednjovjekovne tvrđave kaznionice,
kao beskrajni saloni
otrovnih casina.

Tog dana kad odluče,
oni oderu Bogu svoje usne
i odlaze u tamu
s plijenom.

Kad se pojedu
uviju se kao mačke
u svoju toplinu
ugašene svijeće.

Njihova su imena
uznemirujuće lijepa
kao večernja zvona u Milanu
zadnjeg dana svijeta:
Ruslana, Nafisa, Hayley,
Daul, Cibebe, Belmonte, Miyu,
Ambrose, VIVEKA, Gia,
Jennifer, Cheyyene.

DEATH IN MILAN

Some people are ominously beautiful
like the voice of Marlon Brando
like the aristocratic lunatic asylums,
like a nighttime beech forest,
medieval fortress prisons
like endless parlors
of poisoned casinos.

On the day when they decide,
they flay their lips to God
and leave into darkness
with prey.

When they eat themselves
they curl up like cats
into their warmth
of an extinguished candle.

Their names are
disturbingly graceful
like evening bells in Milan
on the last day of the world:
Ruslana, Nafisa, Hayley,
Daul, Cibebe, Belmonte, Miyu,
Ambrose, VIVEKA, Gia,
Jennifer, Cheyyene.

Translated by Miloš Đudević and Damir Šodan

DÖDEN I MILANO

Vissa människor är illavarslande vackra,
som Marlon Brandos röst,
som aristokratins mentalsjukhus,
som en bokskog om natten,
medeltida fängelsefästningar,
som de oändliga salarna
på giftiga kasinon.

Den dag de bestämmer sig för det
flår de sina läppar till Guds ära
och drar sig in i mörkret
med bytet.

När de äter upp sig själva
kurar de ihop sig som katter
i sin värme från
det släckta ljuset.

Deras namn är
obehagligt vackra
som kvällsklockorna i Milano
den sista dagen på jorden:
Ruslana, Nafisa, Hayley,
Daul, Cibebe, Belmonte, Miyu,
Ambrose, Viveka, Gia,
Jennifer, Cheyyene.

NOĆNI VLAKOVI

kovčeg je u ormaru spreman ali
na mom krhkom stolu nema teške zgrade kolodvora
nema pištaljke ni skretničara
samo neputničke siluete knjiga i bilježnica,
hladi se tamnoplavi čaj za putovanja u mjestu
i karta svijeta za peglanje zemlje u ravnu ploču.

kad nikamo ne putujem,
ja sam zaključana poput pisca francuskih romana,
poput ovisnika, a noćni me vlakovi izdaleka mame
osvijetljenim prozorima, zveckanjima
mašu mi lepetavim zastorima dok zaspalim putnicima
iz šale zapliću ruke i vratove u zastore
kao male tehnike smrti Isadore Duncan
zanosni i puni zakučastih priča
kao mračni Orient-expressi.

kad nikamo ne putujem,
na rubu grada vlakovi klize previše lako niz tamni mirisni svijet
odljepljuju se od kolodvora kao želje pustolova
lete kao djeca rascvalog maslačka na vjetru
prodiru kao bodeži kroz salo tromih stanica.
mrki čelični vlakovi bježe iz zamki stajanja, lako
baš kako bih voljela i ja u nizu pisati te riječi
intercity alta, indian pacific, eurostar paris transsibir,
tundra express, great southern rail, train grande vitesse.
a vagoni opet večeras putuju u nove vrijeme-prostore bez mene
kao britve sjevernih vjetrova
raskriljenih oštrica u širokoj noći
odsjećaju tupe sjene

NIGHTS TRAINS

suitcase in the wardrobe is ready but
a weighty station building isn't on my frail table
nor a whistle or a signman
just a non-traveling shadows of books and notebooks,
dark blue tea for traveling on the spot is cold
and the world map for ironing of the earth
turns into flat board

when I travel nowhere
I'm locked like a French novelist,
like an addict, and night trains lure me from afar
with bright windows and tinkling,
they wave me with flapping curtains, and envelop
arms and necks of sleepy travelers in curtains just for fun
like Isidora Duncan's small techniques of death
with verve and full of intricate stories
like a dark Orient-expresses

when I travel nowhere
trains on the town's edge slide gently through the dark scented world
detached from the station like adventurers daydreams
they fly like children of dandelions in full bloom on the wind
penetrate like daggers the fat of inert stations.
sullen steel trains escape the traps of standing with ease,
and I would like to write those words in succession
intercity alta, indian pacific, eurostar paris transsibir,
tundra express, great southern rail, train grande vitesse.
and wagons are travelling again tonight to another time-space
without me
like razors of northern winds
their wide open blades cut off
blunt shadows in the broad night

NATTÅG

kofferten står redo i garderoben men
på mitt rangliga bord finns ingen tung stationsbyggnad
ingen visselpipa eller växlare
bara icke-resande silhuetter av böcker och anteckningsblock,
det mörkblå teet för resor på stället kallnar
liksom världskartan som stryker jorden till en platt skiva.

när jag inte reser någonstans
är jag inlåst som en fransk författare,
som en missbrukare, men i fjärran lockar nattågen
med upplysta fönster, skrammel
de vinkar åt mig med fladdrande gardiner medan de på skoj snärjer in
de sovande passagerarnas armar och halsar i gardinerna
som Isadora Duncans små dödliga metoder
lika hänförande och fulla av invecklade historier
som mörka Orientexpresser.

när jag inte reser någonstans
glider tågen lite för lätt längs den mörka doftande världen i stadens utkant
de sliter sig från stationen som äventyrarens drömmar
flyger i vinden som den utblommade maskrosens barn
tränger in som taggar i de tröga stationernas fett.
mörka tåg av stål flyr från stillaståendets fällor, lika lätt
som jag skulle vilja skriva dessa ord efter varandra
intercity alta, indian pacific, eurostar paris transsibir,
tundra express, great southern rail, train grande vitesse.
men i kväll reser vagnarna på nytt till nya tidrum utan mig
så där som nordanvindarnas rakknivar
med utfällda eggar klyver de slöa skuggorna
i den vidsträckta natten
när jag inte reser någonstans

kad nikamo ne putujem,
propuštam te noći koje iza prozora
moje sobe postaju sve crvenije, plave i tople
kao smola svjetlucavih morskih životinja
i zvijezde migolje kao planktoni, gumeni bomboni
a oštre su zime toplije za ruke
od tromo zagrijanog uzduha sobe

stojim kraj prozora kao noćni portir
i osluškujem kako vlakovi
usijecaju svoje kičme kroz guste crne šume juga.
njihove noževe vide i radosno vrište samo stabla,
tise i borovi, terebinti, crnika
nadvijeni nad nepomičnom zemljom, nad morem
i zakopanim kostima iz svih ratova
i svakog mira.
tješi me tek da ni ta mirisna stabla nikamo ne putuju.
miruju kao kosti misionara, mornara i vlakovoda zakopane
u toj zajedničkoj plohi dna mora,
dna teškog korita zemlje

when I travel nowhere
I missed the nights behind windows
of my room becoming red, blue and warm
like a resin from shining sea creatures
and stars wriggle like plankton, and jelly beans
and harsh winters are warmer for hands
from the languidly warmed up air in a room

I'm standing by the window like a night porter
and listening trains
incise the thick black woods in the south with spines

only trees screaming with joy can see the knives,
yews and pines, terebinth and holm oak
overhang over the motionless land, over the sea
and over buried bones from all wars
and all peaces.
even a sweet-smelling trees travel nowhere
was my only consolation.
they stand still like bones of missionaries, sailors and train operators
buried in the collective area, in the seabed,
an earth-bed

Translated by Miloš Đuđević and Damir Šodan

går jag miste om dessa kvällar som bortom mitt
sovrumsfönster blir allt rödare, blå och varma
som kådan från skimrande havsdjur
och stjärnorna kravlar som plankton, vingummin
men stränga vintrar är varmare för händerna
än rummets sävligt uppvärmda luft

jag står vid fönstret som en nattportier
och hör hur tågen
skär in med sina ryggrader i söderns täta svarta skogar.
de enda som ser och hojtar glatt åt deras knivar är stammarna,
idegranar och tallar, terpentinträd, stenekar
som hänger över den orörliga marken, över havet
och de nedgrävda benen från alla krig
och varenda fred.
min enda tröst är att de doftande stammarna inte heller reser någonstans.
de är lika orörliga som missionärernas, sjömännens och lokförarnas ben
begravda i havets gemensamma bottenplatta,
nere i jordens tunga flodbädd

LETJETI S TOPLIM PEĆIMA

u danima kada nikoga ne volim
pada kiša i ja
niz ulicu puštam brodiće od novina
u njima zapostavljene kositrene vojnike
iščupane iz božjeg tijela još davno za mene
da ih brišem, laštım.
ipak ne šljapnem u prvu kanalizaciju
ali ne kaže nit hvala nit
kupim nekom sreću nit napunim hlače novim knjigama
jer odustajem od zavjeta s nebiblijskim vitrinama.
da bar u povratku u busu zažmirim dok se ne opustim
i u mislima naučım zbog svih živih bića, kao kapetan noa
voziti starog golfa.
da ispravim leđa, maknem kravu s ceste
kažem svima dolje na okretištu naše tajno ime izvadeno
iz kruha, našu mrvu, naš pokaz.
da te bar u takvom dane bože poljubim
kao nešto posljednje
i prije nego se dolje na okretištu pošta zatvori
pošaljem nekom pijancu izgublenu osobnu
zauzvrat ne očekujući ništa
u danima kada nikoga ne volim
nebo je drukčije u sumrak.
nebo bude prostački sivo, zgrušano,
neutješno nad djevojčicama sa smokijem
koje u gužvi autobusa stoje kraj vrata i treba im majčinska ljubav.
da bar sad nad gradom okrutno pljusne
iz te rasporene ribe,
da zagrmı kao iz groba
pa da moram ravno iz orkanske oluje

TO FLY WITH WARM STOVES

at days when I love nobody
it rains and I let
newspaper boats float down the street.
In those boats pulled out of god's body long ago
there are neglected tin soldiers for me
to wipe them, polish them.
Still I do not splash into the first sewage
and I do not say thanks either, nor do I buy
someone a lottery ticket or stuff my pants with new books
for I give up the vows with nonbiblical cabinets.
if only to squint going back on a bus until I relax
and have my mind's eye teach me,
because of all human beings, to drive
an old golf just like captain Noa did
to straighten up, remove a cow from the road
tell everyone down at the turnaround our secret name
taken out of bread, our crumb, our pass.
If only to kiss you o god on a day like that
as something final
and before the post office at the turnaround closes
send some drunk his lost id card
expecting nothing in return.

in those days when I love nobody
the sky is different at dusk.
it gets vulgarly gray, congealed,
inconsolable over little girls with a smoky
that on a crowded bus stand near the door
in need of motherly love.
if only the sky now opened above the city
and rain poured out of that disemboweled fish,
if only a thunder roared as though rising from a grave
so that I could run out of that storm

de dagar jag inte tycker om någon
regnar det och på gatan
släpper jag ut tidningsbåtar
med försummade tennsoldater
uppryckta ur guds kropp för länge sedan för att jag
ska torka dem, putsa dem.
ändå plumsar jag inte ner i första bästa avloppsränna
men jag varken säger tack eller
köper en lott till någon eller fyller byxorna med nya böcker
eftersom jag undviker löften till icke-bibliska skyltfönster.
om jag ändå kunde blunda lite på bussen hem så att jag slappnade av
och i tankarna lärde mig att för alla levande varelsers skull köra en gammal golf,
som kapten noa.
om jag hade sträckt på ryggen, flyttat bort kon från vägen
avslöjat vårt hemliga namn som togs ur brödet, vår smula, vår färdbiljett
för alla nere på ändhållplatsen.
om jag en sådan dag ändå kunde fått kyssa dig gud
som något slutgiltigt
och skickat ett borttappat id-kort till någon alkis
innan posten stängde nere vid ändhållplatsen
utan att vänta mig något i gengäld.
de dagar jag inte tycker om någon
ser himlen annorlunda ut i skymningen.
himlen blir vulgärt grå, levråd,
otröstlig ovanför flickorna som står vid dörren
med jordnötsbågar på den överfulla bussen och behöver moderskärlek.
om ett skoningslöst ösregn ändå hade kunnat svepa över staden nu
ur den här uppsprättade fisken,
om det hade mullrat till som ur en grav
så att jag måste springa direkt hem från orkanovädret

trčati kući na vruće palačinke u koje je zamotana
moja draga, još nepoznata obitelj.
da ja
zapravo neka žena vani na noćnoj kiši
dugo skidam mokre čizme
i gledam kroz prozor kako
mi buduća djeca rastu na tepihu jedući munchmalow,
lijepom tati čitaju stihove iz propovjednika
a cijela naša ulica uzlijeće na nebo osvijetljena
ogromnim usijanim pećima
raznim specijalnim efektima
iz neke božićne spilbergove zaklade
za naviklanu obećanu djecu

and make it home for the pancakes
with my dear, still unknow family wrapped in them.
So that I could,
in fact, some woman outside in the night rain
slowly take off my wet boots
and look out of the window at my future kids
as they grow on the carpet eating munchmellows,
read lines from Ecclesiastes to their handsome daddy
and out entire street fly up into the sky
lit by huge red-hot stoves
various special effects
from some Spielberg's Christmas foundation
for the curled promised children

Translated by Miloš Đuđević and Damir Šodan

på varma pannkakor som min kära, ännu okända familj
ligger inlindade i.
om jag
eller rättare sagt någon kvinna där ute i nattregnet
långsamt hade dragit av mig mina blöta stövlar
och genom fönstret sett hur
mina framtida barn växte på mattan och åt marshmallows,
läste verser ur predikaren för den vackra pappan
och hela vår gata hade lyft mot himlen upplyst
av enorma glödande kaminer
olika specialeffekter
ur någon av spielbergs julklappsstiftelser
för ondulerade lovande barn

PRVO LICE MNOŽINE

djevojka s licem vječito zaglavljena
iza knjige upisuje u kosti papira:

još sam mlada, ljubav prema večernjoj samoći,
tuga, zrcalo i četka, nije to ništa.
samo prolazna noćna hipnoza, buka kostiju zmijinih nogu
koje ne postoje, a koja me ipak mami da odem,
da okrutno padnem na vlastiti krevet kao
pod kotače jurećega auta ili
kao pod smrtonosne valove iza daha Sylvia Plath.
Zatvoriti se u kuću kao Rosemary Tonks, ili čak
leći i ne ustati više nikad!

Ali nije to ništa, samo opojna jednina.

kad se ipak sjurim na sanjkama kroz svih sedam padeža
u ponor obložen trbušastim budističkim ogledalima
čije tupilo, čiju prazninu mrzim
krenu poznate naricaljke promatrača
o ženi pustinjaku među bolesnim zidovima kuće
kao glasanje slomljenih štapova starice
nalik cvkotavom zubalu goleme Garbo koja se jedva gega
kao ona rečenica "pustite me svi na miru!"
bubnjanje štapa sa srebrnom drškom žene
koje će se za nekoliko desetljeća i dalje
odazivati na mladenačko ime, nešto između Alma,
Irena, Vesna, Ivana, Zrinka, Jana,
one starice umre same u nekoj
musavoj kadi usred pustinje Gospića, Knina
pustinje Arizone i Pašmana

FIRST PERSON PLURAL

a girl with her face always buried in
a book inscribes into the bones of paper:

I'm still young, evening solitude,
desire, mirror and brush, that's nothing.
Just a night hypnosis, the rattling bones of serpent legs which don't
exist yet lure me
to fall mercilessly into my bed
like under the wheels of a rushing car or
into a deadly wave following Sylvia Plath.
to lie down and never rise again!

That's nothing, however, just a singular.

when I sledge, after all, down all the seven cases
into the abyss lined with potbellied buddhist mirrors
whose inertia and emptiness I hate
notorious elegies are sung by the spectators
about the hermitess within her sick house walls
they sound like the old women's broken canes voting
so close to the clattering teeth of giant Garbo who barely walks
like her words, "I want to be alone!"
she's drumming her silver cane handle, this woman
who would after a few decades still
respond to her maiden name, something between Alma,
Irena, Vesna, Ivana, Zrinka, Jana...
those tiny old women passing in their sleep in some
soiled bathtub in the middle of the deserts of Gospić, Knin
deserts of Arizona and Pašman

FÖRSTA PERSON PLURAL

flickan vars ansikte alltid är klistrat
i en bok skriver i papperets skelett:

jag är fortfarande ung, kärleken till kvällens ensamhet,
sorgen, spegeln och borsten, det är ingenting.
bara en övergående nattlig hypnos, oväsendet från ormens skelett
som inte finns, som ändå lockar mig att dra därifrån,
brutalt slänga mig i min egen säng som
under hjulen på en framrusande bil eller
som under de dödliga vågorna efter Sylvia Plaths andetag.
Stänga in sig i ett hus som Rosemary Tonks, eller till och med
lägga sig ner och aldrig mer stiga upp!

Men det är ingenting, bara en berusande singular.

när jag till slut på kälke susar nerför de sju kasusen
ner i en avgrund fodrad med rundmagade buddistiska speglar
som jag hatar för att de är så slöa, tomma
så sätter betraktarnas välkända klagosånger igång
om den enstöriga kvinnan mellan husets sjuka väggar
som lätet från en gummas brutna käppar
likt den stora Garbos skallrande tandprotes när hon knappt kan gå
det är som den där meningen »kan alla bara lämna mig i fred!«
en kvinnas trummande med käppen med silverhandtag
hon som om några årtionden fortfarande kommer att
lystra till sitt flicknamn, ett mellanting mellan Alma,
Irena, Vesna, Ivana, Zrinka, Jana,
den där gumman som dog ensam i något
sunkigt badkar mitt i Gospićs öken, Knin
Arizonas öken och Pašman

vidi, vidi

gola žena u ledenoj kadi, ledena kada je u njoj
i pusti krajolici u dingo psima

na ormaru nastaje fotografija koju treba poderati
na križanju sa deset pokvarenih semafora
leže u kadi prestare ljepotice zadavljene zelenom
pupkovinom svojih nerodenih djevojčica

I nikom ništa, osim ta jednina.

kada leden vjetar zapuše nedjeljom
ponekad te čudne starice s duguljastim licem jednine
sretmem na ulici, na tržnici, kako hramaju u martensicama
njihove mlade zelene oči i obrazi krvare kapilarno i
sjedea kosa otpada u pramenovima na pločnik
od otrovne kiseline iz usta pogrešnog grada
kao simptom sudbine zašlih u dubok zdenac bez prozorčića
bunar bez balkona i vidikovaca
bunar izdubljen u plamenoj crnoj zemlji
ispod marijanske brazde
napunjen nepomičnim izbušenim tijelima
usamljenih starica,
koja su možda čeznule do krvi zagristi u dvojnost,
u raspon, u plus križa,
u glineni odljev ljubavi. Zavući se ljubavi u duplju,
u toplu arteriju
i protootrovati svoju rijetku anemičnu krv
što kola godinama u umjetnom soku iz srca prvog bika jednine,
iako u njihovoj knjizi piše:
ali nije, ali nisu
ali nije

look, look

a naked woman in ice cold water, the cold bathtub inside her
and desolate lands in dingoes

a photograph coming into existence on the wardrobe needs to be torn
at a junction with ten broken traffic lights

they lie in their bathtubs, overaged beauties choked with the green
umbilical cord of their unborn girls

Nothing to anyone, just the singular.

when the ice-cold wind blows through a sunday
those odd old women with their oblong first person singular
I sometimes meet in the streets, hobbling in their doc martens
their young green eyes and faces bleed through capillaries and the
strands of their gray hair fall to the sidewalk
due to the poisonous acid in the mouth of this wretched city
as a symptom of the fate of those who entered the deep well without
windows
well without balconies and vistas
well dug into the fiery black ground
under the Mariana trench
filled with motionless drilled-out bodies
of lonely old women
who might have wanted to bite their duality until it bleeds,
into the shape of cross,
into the clay casting of love, to seep into the bowels of love,
into the arteries, adding antibodies to their precious blood which flows
for years in the artificial sap from the heart of the first bull singular,
as their book says:
yet it is not, yet they are not
yet it is not

Translated by Miloš Đudević and Damir Šodan

kolla, kolla där
en naken kvinna i ett iskallt badkar, det iskalla badkaret är i henne
och de öde landskapen i dingohundarna

på byrån bildas ett fotografi som måste rivas sönder
i en korsning med tio trasiga trafikljus
ligger de urgamla skönheterna i ett badkar strypta av den gröna
navelsträngen från sina ofödda döttrar

Och ingen bryr sig, förutom den där singularen.

när söndagens iskalla vind blåser in
träffar jag ibland dessa märkliga gummor som har singularens långsmala ansikte
på gatan, på torget, där de haltar fram i sina doktor martens
kapillärerna blöder i deras unga gröna ögon och kinder
det grå håret faller i tovor ner på trottoaren
av den giftiga syran ur fel stads mun
som ett symptom på ödet för dem som gått ner sig i ett schakt utan gluggar
en brunn utan balkonger och utsiktsplatser
en brunn urgröpt ur den flammande svarta jorden
under marianergraven
fylld med ensamma gummors
orörliga genomborrade kroppar,
som kanske längtade efter att bita tag i tvetydigheten,
i spännvidden, i korsets plustecken,
i kärlekens avgjutning i lera. Gömma sig för kärleken i en håla,
i en varm artär
och motförgifta sitt tunna anemiska blod
som i årtal cirkulerar i hjärtats konstgjorda saft från första tjuren singular,
även om det står i deras bok:
men inte han, men inte de
men inte han

LADY HESTER STANHOPE

(rođena u Cheveningu, jugoistočna Engleska, 1776 – 1839)

Draga Wirginia,
ta je otkaćena Hester imala vlastitu sobu i lovu.
Nakon što je njezin poslodavac, British Prime Minister i neženja,
voljeni ujak William Pitt, blago u bogatstvu umro,
država joj je odredila
čak
mjesečnih £1200
a britansko visoko društvo ostalo je udivljeno
svijeno u u obliku njezine crvene štikle
i godinama nakon što je skočila
s dna kristalnih čaša kroz monokle
prema letećim sagovima i
nježnim ptičicama istočnjačkih pisama.
Bile su joj 33 godine.
Simbolično.

Istražujući Aškelon znala je da će
se taj pothvat priznati prvim modernim istraživanjem Svete zemlje.

Romantični i poznati su joj se divili;
kažu da se, po njenom dolasku u Atenu,
opijeni Lord Byron kao lud bacio u more
da bi je, poput muške sirene, dolično pozdravio.

Nakon brodoloma kod Kaira, izgubivši sve, skida
krhku takninu, oblači nepotopivu mušku odjeću
i kreće dalje, put paprenog Istoka.

LADY HESTER STANHOPE

(born in Chevening, Southeast England, 1776 – 1839)

Dear Wirginia,
That wacky Lady Hester had her own room and dough.
After her employer, the British Prime Minister and bachelor,
beloved uncle William Pitt, died mildly in wealth,
the state assigned her
an enviable sum --
£1200 a month.
British high society was stunned --
convulsed like the form of her red high-heels.
Years later she jumped
from the bottom of crystal glasses, through monocles,
towards the flying carpets and
tender birds of oriental letters.
She was 33.
How symbolic!

Exploring Ashkelon she knew
this quest would be known
as the first modern trek through the Holy land.

Romantics and celebrities admired;
they say when she came to Athens,
the drunken Lord Byron leapt in the sea
in proper welcome, like some male siren.

After the shipwreck near Cairo she lost all, took off
her thin dress, donned men's waterproof clothing
and continued towards the spicy East.

LADY HESTER STANHOPE

(född i Chevening, sydöstra England, 1776–1839)

Kära Virginia,
den där knäppa Hester hade ett eget rum och pengar.
När hennes arbetsgivare, British Prime Minister och ungtkarl,
hennes älskade morbror William Pitt, dog förmögen i stillhet,
bestämde staten att hon skulle få
hela
£1200 i månaden
och den brittiska societeten var förbluffad
kluven som formen på hennes röda högklackade skor
många år efter att hon hade hoppat
från kristallglasens botten genom monoklarna
mot de flygande mattorna och
de österländska alfabetens ömsinta små fåglar.
Hon var 33 år gammal.
Symboliskt.

När hon utforskade Ashkelon visste hon att den gärningen
skulle erkännas som det första moderna utforskandet av det Heliga
landet.

Romantiker och kändisar beundrade henne;
det sägs att när hon kom till Aten
kastade sig den berusade Lord Byron i havet som en tok
för att vederbörligen välkomna henne likt en manlig siren.

Efter skeppsbrottet utanför Kairo, då hon förlorar allt, tar hon av sig
det sköra tyget, sätter på sig osänkbara manskläder
och drar vidare, mot det kryddstarka Östern.

Odbijala je nositi ženski veo,
zapravo, kidala je svaki zid i veo svijeta
pa je uskoro s dvadeset i dvije deve
probijala mjedene vratnice i
rušila prekrute zakone istočnih gradova.
Sa šiljkom nosa prema Palmiri
prošla je pustinju punu škorpiona i beduina
da bi u tom gradu, čudom, bila jedina žena
dočekana krunom i grančicama.
Od tada, turban na njenoj obrijanoj glavi postao je
deblo zmije koja guta svoj rep,
ego oko čela.

Nije ju samo emir Mahannah el Fadel
prozvao "kraljica Hester". Ali tim se titulama
drevna glina smijala.
Hester je pod zemljom blizu Gaze tražila zlatnike,
a iskopala je samo sedmonogi i bezglavi
mramorni kip. Zao znak, razbila ga je i bacila u
gladno ždrijelo mora.
Napokon
ostavila je deve drugima
i skrasila se u samostanu Mar Elias, a potom
na vrhu kraj Sidona, dom je nazvala Dahr El Sitt.
Primala je stotine izbjeglica, vladala regijom
s mjesečnom penzijom i izdašnim darovima.
Tajne riječi pustinjskoga vjetra
prevodila je kako je htjela:
ja sam jutranja zvijezda, glavna jahačica svijeta.

Naposlijetku, unatoč svili, bjelokosti i kašmiru
tonula je u senilnost, pokradena od vlastite posluge.

Refusing the veil
she tore down every wall and veil of this world
until, with twenty-two camels,
she broke through eastern cities' brass gates
tearing their strict laws apart.
With her nose-tip pointing towards Palmyra,
she crossed a desert of scorpions and Bedouins

became the only woman
welcomed with a laurel crown
in that strange city.
From then the turban on her shaved head
was as a fat ouroboros
gnawing at its own ego-tail.

Emir Mahannah el Fadel was not alone
in dubbing her Queen Hester. But the ancient clay
laughed at those titles.
She sought gold florins buried under Gaza,
yet only unearthed a seven-legged, headless
marble statue. Like an omen! She smashed and threw it
in the hungry gullet of the sea.
At last
she gave away her camels,
found peace in the Mar Elias monastery;
later atop Sidon hill in a house she called *Dahr El Sitt*,
she welcomed hundreds of refugees, ruled the region
with her monthly pension and lavish gifts.
The secret words of the desert wind
she translated to her whim:
I am the Morning Star, principal rider of this world.

At last, despite the silk, the alabaster and cashmere
she sank into senility, robbed by her servants.

Hon vägrade bära slöja,
eller rev rättare sagt ner alla murar och slöjor i världen
och med nittionio dromedarer
slog hon snart in mässingsportar och
rev ner de österländska städernas alltför grymma lagar.
Med nästippen riktad mot Palmyra
genomkorsade hon öknen som var full av skorpioner och beduiner
för att i den staden, som av ett under, bli den första kvinnan
som togs emot med krona och kvistar.
Sedan dess har turbanen på hennes rakade skalle
formats till en orm som sväljer sin egen svans,
ett ego kring pannan.

Det var inte bara emiren Mahannah el Fadel
som kallade henne »drottning Hester«. Men åt dessa titlar
skrattade den urgamla leran.
Under marken nära Gaza letade Hester efter guldmynt,
men det enda hon grävde fram var en sjubent och huvudlös
marmorstaty. Som ett tecken krossade hon den och kastade den
i havets hungriga svalg.
Till slut
gav hon bort dromedarerna till några
och slog sig ner i klostret Mar Elias, och sedan,
på en kulle utanför Sidon, kallade hon sitt hem för Dahr El Sitt.
Hon tog emot hundratals flyktingar, styrde över regionen
med hjälp av sin månatliga pension och generösa gåvor.
Ökenvindens hemliga ord
tolkade hon efter behag:
jag är morgonstjärnan, världens främsta ryttare.

Till sist, trots siden, elfenben och kashmir
sjönk hon sakta in i demens, bestulen av sina egna tjänare.

Draga Wirginia,
u svojoj ćeliji nije pisala, ležala je sama s dva grbava,
činili joj se, sveta konja
umjesto kreveta.
Goste je primala tek u sumrak
nije dala da joj vide odveć ljudsko lice i ruke,
nije dala ništa više nikome,
zazidana u utvrdi na brdu
kao idol, kao kip.

Dear Wirginia,
she did not write in her cell, just lay alone
with two hunchbacked horses
seemingly sacred to her
in place of a bed –
received guests only at nightfall,
not wanting them to see her human
(all-too-human) face and hands,
walled into that fortress on the hill
like an idol, like a statue.

Translated by Miloš Đuđević and Damir Šodan

Kära Virginia,
hon skrev inte i sin cell, hon låg ensam med två puckelryggiga och,
som hon uppfattad det, heliga hästar
i stället för i en säng.
Gäster tog hon inte emot förrän i skymningen
hon lät dem inte se sitt alltför mänskliga ansikte och sina händer,
hon gav inte längre något till någon,
inmurad i befästningen på kullen
som en avgudabild, som en staty.

CLARA SWAIN

(rođena u *Elmiru, New York, 1834 - 1910*)

Clara, ona je Jasna
i ona je Swan, labud
krila zavijenih u krvave gaze, s mirisom na
jod i kloroform.
Clara,
prva liječnica i indijska misionarka,
željela je voljeti sve i zauvijek
a tko se to usuđuje
voljeti, vidati rane zauvijek?
Ovaj je svijet dao samo nekoliko komadića
ljudi za tanjur Ljubavi.
Clara ulazi u Indiju na slonu
zvanom *Methodist Woman's Foreign Missionary Society*
liječiti i poučavati medicini mlade Indijke.
Uzani zidovi raskošnih, otmjenih ženskih odaja prepunih
šapata, drhtaja, plijesni i bacila, tamnih bolesti
šire se i ozdravljaju
pod njezinim gromovnim
molitvama, iglama i zahvatima.
Za sve bolesne dame iz Zenana
malo je vremena, pod crvenim vjetrom
osipaju se tijela, ali ozdravljeni se snovi
dižu poput helijevih balona u nebo
i nasmijani zubi poput kristalnih čaša
na svadbi razbijaju u zanosu vjere
njihove nadgrobne ploče.
Lako kao tortu, Clara je izgradila
prvu bolnicu za žene i djecu u Indiji,

CLARA SWAIN

(born in *Elmira, New York, 1834 - 1910*)

Clara, she is clear
and she is Swain, that swan,
with wings curled in bloody gauze, reeking of
iodine and chloroform.
Clara, the first doctor and Indian missionary,
wanted to love all, and forever
yet who dares to love
and dress wounds for eternity?
This world serves only a handful of human
pieces on the plate of Love.
Clara enters India on an elephant
called *The Methodist Woman's Foreign Missionary Society*
giving young Indian women medicine and the curing arts.
Narrow walls of opulent female chambers overflow
with whispers, tremors, mold and germs, dark diseases
widening and healing
under her thundering
prayers, needles, and procedures.
For all the sick ladies of Zenan
there is little time left, under the red wind
bodies redden with rash, but healed dreams
rise into the sky like helium balloons
and the smiling teeth, like crystal glasses
at a wedding, break open their tombstones
in an ecstasy of Faith.
Simple as a cake, Clara built

CLARA SWAIN

(född i Elmira, New York, 1834–1910)

Clara, hon är den Klara
och hon är Swan, fågeln
och hennes vingar är inlindade i blodiga gasbindor, som luktar
jod och kloroform.

Clara,
den första kvinnliga läkaren och den indiska missionären,
ville älska allt och för evigt
men vem vågar
älska, läka sår för evigt?

Den här världen har bara bidragit med några få
människosmulor till Kärlekens fat.

Clara kommer till Indien på en elefant
som heter Methodist Women's Foreign Missionary Society
för att behandla och lära ut läkekonst till unga indiskor.

De tunna väggarna i kvinnornas praktfulla, eleganta gemak är fulla av
viskningar, darranden, mögel och baciller, och mörka sjukdomar
sprider sig och läker

under hennes högljudda
böner, nålar och ingrepp.

Tiden räcker inte till för alla sjuka damer

i zenana, kroppar vittrar bort

under den röda vinden, men de läkta drömmarna

stiger som heliumballonger mot himlen

och de leende tänderna krossar

i religiös hänryckning deras gravstenar,

som kristallglas på ett bröllop.

Lätt som en plätt har Clara byggt upp

Indiens första sjukhus för kvinnor och barn,

Clara Swain Hospital.
Vjerojatno je
dodirivala suze bolesnih
kao da Bog dodiruje vršcima prstiju,
suze bi im se zabibale u smijeh
kao što se neka dobra vječnost
počela bibati u krevetima,
kao topli Indijski ocean
pod plahnama.

the first hospital for women and children in India,
Clara Swain Hospital.
Probably she touched the tears of the sick
like a tender touch of God's fingertips,
so their tears would sway in a smile
as if some righteous eternity
was being rocked in bed,
like a warm Indian Ocean
under the sheets.

Translated by Miloš Đudević and Damir Šodan

Clara Swain Hospital.

Troligtvis

nuddade hon de sjukas tårar

som om Gud nuddade dem med fingertopparna,

tårarna rördes upp till skratt

så som en god evighet

började röras upp i sängarna,

så som den varma Indiska oceanen

rördes upp mellan lakanen.

REYA STARK

(rođena u Parizu, 1893 – 1993)

Još joj je u djetinjstvu neka zla vila iz Asola ili, točnije, čudna nesreća promijenila ljepuškastu geografiju lica. No, jezikom klinastoga pisma ta je grubost bila nešto drugo.

Nije to bio samo tvornički stroj što joj je zahvatio zlatnu kosu s mašnom, a onda i lice.

Bio je to otisak teške magnetne igle svijeta ili magnetni nož što u lice zarezuje kao u sveti kruh arapske klinove Istoka, sudbinu.

Ožiljci su buduće brazde putovanja, jugoistok - sjeveroistok u svim smjerovima poezije pijeska, na licu plesni tragovi ove male plave planete među plinovitim divovima.

Godinama, kad je otišla sa sjevera Italije, kroz nosnice udiše stare jezike kao dim nargile. Latinski, iranski, turski, a dok izgovara imena mjeseci po lunarnim kalendarima, ona leti, plovi, piše, riše na devama. Ta žena jedva da je ikad gladna ili snena, iz putne se žlice uvijek luči dovoljno kalorične plaveti one najvažnije, jutarnje zvijezde. U Libanonu, Bagdadu, Beirutu, Damasku živi kod pjesnika i prijatelja, uči i luta, vožnje u kočiji s odvodom za haremske suze, posvuda vidi i voli ljude, u prvom ratu služi Crvenom križu.

FREYA STARK

(born in Paris, 1893 – 1993)

Already in childhood some evil Asolo fairy, more precisely an odd accident, changed the fair geography of her face. Expressed in cuneiform, that brutality translates into something else.

It wasn't just the factory machine that seized her golden hair with a bow and then her face as well.

It was a stab from the heavy magnetic needle of the world, a magnetic knife carving one's face like Holy Bread, Arabian spikes of Orient, thorns of destiny.

For those scars furrowed her future journeys: southeast, northeast, in all directions, the poetry of sand, dance steps on the face of this little blue planet among the gaseous giants.

For years after Italy's north, her nostrils inhaled the ancient languages like narghile fumes, Latin, Persian, Turkish, and uttering the names of months by their lunar calendars,

she flew, sailed, wrote, and drew on camels' backs.

This woman scarcely ever hungers or droops, caloric azure from that essential Morning Star is dripping always on her traveller's spoon.

In Lebanon, Baghdad, Beirut, Damascus living with poets and friends, studying and wandering; in carriage rides, with a drain for harem tears, she sees people everywhere, and loves them – in the Great War, served in the Red Cross.

FREYA STARK

(född i Paris, 1893–1993)

Redan i barndomen var det någon ond fe från Asolo, eller rättare sagt någon märklig olycka, som förändrade ansiktets halvgulliga geografi. Fast med kilskrift blev den grovheten till något annat.

Det var inte bara någon maskin som hade fått tag i hennes rosettprydda guldhår, och sedan också ansiktet.

Det var en stämpel av världens tunga magnetnål eller magnetkniven som ristar in Österns arabiska kilar, ödet, som i det heliga brödet.

Ärren är resornas kommande fåror, sydost–nordost åt alla håll

i sandpoesin,

och i ansiktet, mitt bland de gasformiga jättarna, dansspåren från den här lilla blå planeten.

I årtal efter att ha lämnat norra Italien

andas hon in de gamla språken genom näsborrarna som nargilens rök.

Latin, iranska, turkiska, och medan hon uttalar månadernas namn enligt månkalendrarna

sitter hon på dromedarer och flyger, seglar, skriver, tecknar.

Den här kvinnan är nästan aldrig hungrig eller sömnig,

Den medhavda skeden utsöndrar alltid tillräckligt mycket kaloririk blånad från den där viktigaste morgonstjärnan.

I Libanon, Bagdad, Beirut, Damaskus

bor hon hos poeter och vänner, studerar och vandrar,

resor i vagn med avrinning för haremtåror,

överallt ser och älskar hon människor,

i det första kriget tjänar hon Röda korset.

Gdje god pođe, umjesto plasta haljine
oko nje šušljaju durbini, pera, šestari i mape,
koraci špijuna u Dolini Asasina,
datulje i vina.
Njezini su dani opasni pionirski podvizi, ali i mirna pisanja,
predan rad na tri knjige o mnogima
nedostižnom Hadhramautu.
Živi u u kovitlacu svih poznatih rekvizita adrenalina.
Otkriva zamršene kartografije, tajni puteve i tjesnace,
Aleksandrove staze prohodava
u opojnoj maglici iz tisuću i jedne noći.
Iza nje ostaje arabeska čudnih ženskih otisaka na tlu
zime u Arapskoj pustinji...
Prodavači novina izvikuju njezino ime, u prolazu
dame ne znaju pije li ona u pet popodne čaj ili suze,
Arabija joj je opojna kao usitnjene kosti kave
odjednom uhvaćene u čeljusti Drugog svjetskog rata.
Zapošljava se kao agentica British Ministry of Information
o tome piše knjige Letters from Siria, East is West,
javlja se općem arapskom prijatelju u vihoru rata
I wish you the best.

U brak je ušla tek u pedeset i četvrtoj,
zaljubljena u povjesničara
ali i brzo sišla s ramena svog muža opet na cestu.
Pisala je i otišla na posljednje putovanje u Afganistan.

Nakon stotog rođendana njene su kosti
ožeđnjele za prahom iz kojega su došle,
mirno je izdahнула i napila se,
na groblju u Asolu
voljenoga pijeska.

Wherever she goes, no rustling haystack dress,
one hears instead her clinking binoculars and fountain pens,
compasses and maps, and the footsteps of spies
in the Valley of Assassins; dates, fruit, and wine.
Her days are dangerous – pioneer exploits – but quiet with writing too,
devoted labor for three books
on the notoriously elusive Hadhramaut.
She lives in a whirlpool of adrenalin enhancers,
uncovering perplexing charts, secret passages and straits,
walking the paths of Alexander
in ethereal Thousand and One Nights haze,
leaving behind an arabesque of weird female imprints
on the wintry soil of the Arabian desert...
News vendors call her name in passing, strolling ladies
wonder if she's drinking five o'clock tea or tears,
Arabia exhilarates like ground coffee bones
lodged suddenly in the jaws of World War 2.
She takes an agent's job in the British Ministry of Information
penning it in books: Letters from Syria, East is West,
telling her Arab friend, as war is waging,
"I wish you the best."
She married late at fifty four,
in love with a historian
but soon slipped off her husband's shoulders,
back on the road.
She wrote again – a final sojourn, to Afghanistan.
From her hundredth birthday, her bones
hungered for the dust from which they rose;
she breathed her last quietly, sating her thirst
on her beloved sand
at the graveyard in Asolo.

Translated by Miloš Đudević and Damir Šodan

Vart hon än färdas är det inte överkjolar som prasslar
kring henne utan kikare, bläckpennor, passare och kartor,
spionernas steg i Assassinernas dal,
dadlar och vin.

Hennes dagar är farliga pionjärgärningar, men också lugnt skrivande,
det hängivna arbetet med tre böcker om det för många
ouppnåeliga Hadhramaut.

Hon lever i en häxkittel med all känd adrenalinrekvisita.

Hon upptäcker trassliga kartografier, hemliga vägar och trånga pass,
Alexanders stigar tillryggalägger hon
i den berusande dimman från tusen och en natt.

Efter sig lämnar hon en arabesk av märkliga kvinnoavtryck i marken
i den arabiska öknens vinter ...

Tidningsförsäljarna ropar ut hennes namn, i förbifarten
damerna vet inte om hon klockan fem dricker eftermiddagste eller tårar,
hon tycker att Arabien är lika berusande som kaffets söndersmulade benknotor
som plötsligt har fångats i andra världskrigets käftar.

Hon börjar jobba som agent för British Ministry of Information,
om detta skriver hon böckerna Letters from Siria, East is West,
hon hör av sig till en slumpmässigt vald arabisk vän i krigets stormvind
I wish you the best.

Hon gifter sig inte förrän hon är femtiofyra,
förälskad i en historiker
men hon klättrar snabbt ner från sin makes axlar.
Hon fortsatte skriva och åkte på sin sista resa till Afghanistan.

Efter sin hundra födelsedag blev hennes benknotor
sugna på pulvret de kom ifrån,
hon drog lugnt sin sista suck och stillade törsten
med sin älskade sand
på kyrkogården i Asolo.

